

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre... 6 korona,
Egyes szám ára 4 fillér.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER:
szombaton és egyes rendkívül alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:

Városi közelejtár (városiár,
földszint 7. sz. léde küldendő
a kifizető).

KIADÓRVATAL:

Városi könyvnyomda-vállalat-irodája. Ide küldendő az előfizetési díjak és hirdetések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VÉCSEY IMRE. ♦♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

A munka ellenértéke.

Néhány szó a fizetésrendezésről. —

Évek óta beszélünk, irunk és a tisztességes toll erejével küzdünk Debreczen sz. kir. város tisztikarának, segéd- és kezelőszemélyzetének, valamint a város összes alkalmazottainak fizetésrendezése érdekében. Szavunk elvész a pusztaságban... Elmulik ez az esztendő is és a nemes város közigazgatásának munkásai ott vannak, ahol évekkel ezelőtt. Eddig legalább reményük volt arra nézve, hogy a törvényhatóság segít helyzetükön, ma azonban valóban kénytelenek igaznak tartani az olasz mondást: „Lasciate ogni speranza”...

És mi ennek dacára is beszélünk... Ajkunk beszédét nem némíthatja el sem a kicsinyes mosolygás, sem az a nembánomság, mely nem akar látni, nem akar hallani. Ört. fogunk ezental is állani tisztviselő társaink érdekei felett. Ez kötelességünk - azokkal szemben, akik mindenről inkább akarnak hallani, mint a tisztviselők helyzetének javításáról. Ez a nembánomság vagy onnan származik, hogy az illetékes tényezők nem tartják érdemes dolognak a közigazgatás ügyét lehetőségik legjavával szolgáló tisztikart munkájának méltó jutalmazására, vagy oly csodálatos önzés szállotta meg egyesek lelkét, hogy a maguk mindennapi élete boldogulásának felépítésén kívül nem törődnek senkivel, azt tartván, hogy aprés nous le deluge...

Ha az első eset áll, akkor ez a feltevés méltatlan és igazságtalan, mert ez a mostani tisztikar kötelezettségű, szorgalom és becsületesség tekintetében az elsők közé tartozik az országban. Ezt nem vonják kétségbe még azok sem, akik szeretik munkáiban meggörnyedő tisztviselőt látni, de tisztis javadalmazását csodálatos módon ellenzik. Ellenzik, mert a fizetésrendezés talán növelné a pótdójt egy-két százalékkal, ami pedig nem volna elviselhetetlen teher ott, ahol a közköltő más fejlődő városokhoz képest még a 20%-ot sem éri el.

Ha pedig egyéb okok játszanak közre a tisztviselőfizetések rendezésének halogatására, joggal megvárhatnák azok, akiket ez a rendezés kérdése első sorban érdekel, hogy nyilatkoznának ezek a jó urak, hogy micsoda okok támogatják a fizetésrendezés halogatását. Mert ok nélkül okos ember semmit sem halogat. Mi azonban azt hisszük, hogy mivel érdemes okot nem tudnának felhozni, a legkönnyebb módhoz folyamodnak és a halasz-

tás utvesztője felé terelik az ügyet. Minden esetre ez a legkönnyebb módja annak, ha valaminek végrehajtásától irtoznak.

Nem csodáljuk tehát, ha a tisztviselők nagy része így kiált fel: „Állami közigazgatás jöjjön el a te országod”. Mert ebben az esetben eléri a tisztviselő, hogy munkájának ellenértékét megkapja, továbbá nem lesz kénytelen állása megtartása, vagy elnyerése érdekében választások előtt kilincselni, a törzsfőnökök kegyét hájbánszi, — mert ez esetben egyedül ajánló level a becsületesen teljesített munka lesz... És ha már függőnk kell, hát Uram bocsásson meg nézetemet, de inkább függök az államtól, mint egyesektől. Így marad le azután igen sokszor az értelmes az előrelépés útjáról és hogy a valódi érdem is tért nyer; onnan ered, hogy az értelmesebb többség nem áll fel a vakvezető világtalanok kortes fogásainak...

Elértünk az 1907. év végére... A szervezeti szabályzat átdolgozására kiküldött bizottság munkálata a fizetésrendezésen kívül elkészült... Látuk a szabályzatot nyomtatásban is... Minden kész volt, csak a nagy sláger hiányzott: közgyűlés szankciója... A forgatást, a vetést becsületesen elvégezték; a jóakarati, a buzgalom csöppeivel és verőfényével igyekeztek nevelni az eszmé magyát, már csak azeratás hiányzott, ekkor azonban jött a jégeső egy halasztási indítvány zord villámmal és elsöpörte a majdnem bevégzett munkát.

Odalett az emberek vezetésére...

Odalett a tisztikar fizetésének rendezésére...

Sokan azt mondják és hála érte, mert hiszen a remény a jövő előlege, mellyel a múlt deficitjét fedezzük, hogy a „leányzó nem halt meg, csak aluszik”. De mi már annyit reméltünk, hogy remélni már alig tudunk. És látva a naponkint emelkedő drágaságot, a megélhetési viszonyok súlyos voltát, az aggódo családapáknak az élettelt való keserves küzdelmét, azt a titáni harcot a gondokkal, nem tudunk mi sem egyebet mondani, mint: várjatok. Várjatok türelemmel, mondjatok le mindarról amihez jogotok van állásotoknál, neveléstechnikál, tudásotoknál fogva, mondjatok le az élet legártatlanabb kedvteléseiről, szaksítástok el magatokat a társadalmi élet örömeitől, ne lakjatok egészséges lakásba, haljatok meg; ha betegek vagytok, adósajátok el, hogy kenyeret kereshessetek, járjatok uraságoktól levett ócska ruhákba és várjatok türelemmel megváltástok

idejét... Mert tőröké az irás szerint a mennyeknek országa és örüljétek, hogy éltek és dolgoztatok...

És e feljajulás nem a tulkövetelés hangja, hanem a tisztas, munka megbecsülésének gondolata és kifejezése... Ismétljük: a tisztas munkát, mert mi vagyunk az első, akik azt állítjuk, sőt követeljük, hogy aki here módjára akar megélni a közigazgatási pályán, azt ki kell tenni a síncurából. De ha dolgozik a tisztviselő, ha lelkének legjavával tehetséggel, tudással, szorgalmat és becsületét adja fizetése ellenértéke gyanánt, akkor javadalma legalább is olyan legyen, hogy nagy és emésztő, lélekölő és nemes ambícióját meggyöngyít harcokkal, a megelhetés gondjával ne kelljen küzdenie. Mert csak egy oly testületben fejlődhetik ki nemes verseny a kötelességek hű teljesítésében, ahol a munka erkölcsi és anyagi megbecsülést nyer és a kötelesség tudást anyagilag is kellő mértékben jutalmazza...

Közül százezer korona az az összeg, melyet drágasági pótlék címen veszünk fel költségelő-irányzatunkba. Ez az összeg ugyszólván mitsem segít a tisztviselők és alkalmazottak helyzetén. Nagy áldozatkészség ezen összeg megszavazása a közgyűlésből, de ez az áldozatkészség már alig emelkednék néhány százalékkal, ha valahára nyílna útunk az új fizetésrendezést, mely immár kidolgozva várja a törvényhatóság szankcióját.

Mi tisztában vagyunk azzal és nem egyszer hangsúlyoztuk is, hogy nem védelmeznünk népszerűt ügyet, mikor a fizetésrendezést sürgetjük. És ennek dacára is szorgalmazni fogjuk azt mindaddig, míg eredményre nem jutunk. Kegyekeket nem kérünk, tapsokra nem vagyunk, a leki-csinyelés mellett nemes önértékeléssel haladunk el, mert érezzük, hogy egy munkáját becsülettel végző, egy hivatását minden irányban lelkiismeretesen betöltő tisztlikar érdekeit szolgáljuk... Tisztársaink érdekeit tisztá tolla védjük és dicsekedés nélkül állíthatjuk rendületlenül, meg nem tántorodva egyesek erőtlen megjegyzéseitől és még erőlenebb kritikájától.

És nem fogunk hallgatni, mert bízunk törvényhatósági bizottsági közgyűlésünk tagjainak többségében, mely szavaik igazságának tudatában nem zárkózik el a fizetésrendezés égető kérdéseinek megoldásától... És ha mégis csalódnánk, ha a nembánomság ülne ügyünk felett diadalt, akkor, az anyagi boldogulás reményének szétföszlásával lelkünk sajnó érzését enyhíteni fogja az a tudat, hogy mindent elkövettünk tisztviselő társaink érdekében...

Annym azonban már most is mondhatunk, hogy csalódás után is épp úgy dicserhetjük a tisztviselő munkáját, mint most, mikor éppen erre a hivatkozással kérjük a fizetésrendezés mielőbb való keresztülvételét... Mert a tisztlikar és a város összes munkásai tudnak dolgozni és fognak akkor is, ha munkájuk aránytalanul is lesz fizetve...

A városi muzeumból.

Zoltai Lajos muzeumi őrt a muzeumi és könyvtárak főfelügyelősége meghívta a tiszviselők tanulmányozására, fedezve költségeit. Az ügybuzgó muzeumi őrt most állította össze a jelentését a következőkben:

Jelentés

a tőszegi tanulmányozó kirándulásról. (1907. okt. 17—18.)

A muzeumi és könyvtárak orsz. főfelügyelősége f. évi 958. szám alatt kelt, ügy muzeumunkra, mint rédm névze ki-tüntető leirátval alkalmat és módot adott nekem arra, hogy a nemzeti muzeum tőszegi ásatásait több napon keresztül szemlélhessem, azaz a céllal, hogy az őt szereshető tapasztalato-kat annak idejében Debreczen város muzeuma régészeti ásatásainál értékessem.

Az utasnak, ha Szolnok felől akár kocsin, aki vasuton (Szolnok—kiskunfélegyházi vonal)közeledik a pestmegyei Tőszeghez, messziről feltűnik egy nagy kiterjedésű dombnak meredekre omlott, homorun sőtéll magas oldala. Ha pedig egészen közel drünk e dombhoz, az országutól és vasutól balra, a falutól már csak félkilométernyire, három széles, lapos hal-mot látunk magunk előtt. A középső legterjedelmesebb s leg-magasabb. Hossza mintegy 200 méter; szélessége 50—60 méter; de régen talán kétszer anyai volt, amíg az óra ípen félóra-nyira folydogáló Tisza kiöntése (valami 50 év óta) keleti részét el nem mosták. Magassága erről az oldalról 7 méter. Északi és déli végben, kissé nyugotra előre tolva, két kisebb, alacsonyabb domb emelkedik, mint athla ökölbe szorított két karja. Úgy vélhetjük, hogy ezek a jobb- és baloldali dombok a közelből esz az anyatelep külső erődítményei, mintegy „elő- városai” voltak. A Tisza vize félig ezeket is elmosta már. Hihetőleg épen az így keletkezett omlások által a tőszegi őstelep régen magára vonta már az archaeologusok figyelmét. Többen kisebb ásatásokat is rendeztek ott. Tudtommal besze-nyei Szűz Karkas egy negyéd századdal, dr. Posta Béla 18 év-vel ezelőtt. A nemzeti muzeum mostanában az egész telep törv-szerű feltárását előhatározta. E végből megvársátora 3000 koronán az abonyi közbirtokosságtól mindhárom halom területét, az északi, kisebb dombra épült Kuczorgó nevű császával együtt, mely az ásatást vezető muzeumi tisztviselőnek alkalmas szállást ad.

A nagy munkához, mely az archaeologia művelő és bará-tai körében általános érdeklődésre méltán számított, 1906 őszén kezdettek, a középső nagy halom omlások, keleti oldalán. Minthogy különböző okoknál fogva csak ősszel, szeptember, október hónapban dolgoznak, az ásatás 8—10 évig eltart. A nemzeti muzeum a vezetést egyik gyakorlati tapasztalatokkal bíró tisztviselőjére dr. Márton Lajos segédőrré bízta, ki becs-nyágtól szított lelkesedéssel tölti be szép feladatát, mely fő-ként az egykori lakótelep szerkesztésének feltárására* tő-rekszik.*

Dr. Márton ur tehát az ásatást olyképen intézi, hogy úgy figyelgessen, mint vízszintes irányban felmérhető átmetsze-keket kapjon. Ezen átmetszetről rajz felvételeket is készít. (Kár, hogy a nemzeti muzeum főnyelképező készületeket nem bo-csátott rendelkezésére; s így legszükségesebb esetekben egy tőszegi amatőrhöz kénytelen fordulni.) Az átmetszetekeket pedig úgy kapja meg, ha az omlások oldalra futó hosszabb (az idén 20—24 mtr. husszu) és mindig 2 méter széles szelvényeket fog fel. Ezekből az így előtte álló függőleges falat e célra konstruált (de még tökéletesítésére szoruló) jól segítségével lerajzolja. (Meg kell jegyeznem, ha ügyes rajzoló), fly módon a kultúr-retegek elhelyezkedését majdnem lépésről-lépésre szemléltethetővé fogja tenni majdan megírandó munkájában s beszedés térképe-keit is mellékelhet az egymást követő korszakok lakóhelyeinek

alapszerkezetről. Természetes, hogy minden nap pontos feljegyzést vezet észleleteiről, meg a talált tárgyakról. A munka technikai részéhez tartozik az is, hogy Márton ur, bár állandóan 17 napszámmal dolgozik, akik közül egy rég kipróbált hűségű, megbízható ügyes előmunkás, — mindig csak két ember. Ezek mögött más kettő a földet lapátolja le a mélységbe, vagy fel a partra, aszerint amint a domb tetején, derekán, vagy pedig a legalsó rétegeiben folyik a munka. Hatán a targoncák töltőgétek meg; más hatan tovább tolják uj halomra, mely az átforgatott földből a réginek helyén keletkezik.

Az egymásra halmozódott kulturrétegek átlagos magassága 5—6 méter. De néhol 8 méter magasságot is elérnek. Ott tudnillik, ahol dr. Márton ur már az eddigi munkálatok során, egy ősrégi árok, egy széles és mély sánc nyomait fedezte fel. Ugy látszik, hogy az árok párhuzamosan halad a domb nyugoti szélével, vagyis mintha kerülékesen fogta volna be a legelső települők szállását. Ez esetben az őstelep legrégibb határa és erődítése volt, amely idővel tovább terjeszkedés következtében lassankint betöltődött.

Már az eddigi ásatások igazolják a nagy olasz archaeológus, Pigerinit, aki az olásokban észrevette a cölöp építmények nyomait, a tószegi őstelepnek az itáliai terra-márakkal való atyafiságát. Ugyanis Márton ur sűrűn találkozik az alsóbb rétegekben 5—20 cm. átmérőjű, kerek, függőleges mely lyukakkal, amelyek a bennök lévő fakorhadványokból következettek, cölöpök helyei. Ez üregek alsó végökkel a szűz földre is lenyulnak. De sok cölöp már a kulturrétegekben végződik. Ezek felett meg vízszintes gerendázat nyoms és tűzhelyek mutatkoznak. Dr. Márton ur e két rendbeli cölöpsort két korszak művének tartja s úgy véli, hogy a telepet, ha többször nem is, — egyszer bizonyosan megújították. Azonban egy-egy cölöp csoport, kétségeléstlen szabályos elhelyezkedését még eddig nem sikerült megállapítania, legfeljebb csak egyes falak irányát követhette. Térképén, akár az égen a csillagok, olyan tarka össze-visszaságban tűnnek elő a cölöpök helyeit jelző nagy fekete pontok.

Miként általában a terramárák (csépai, füredi, Ásotthalom, szelvényi, szihalmi s Pómentiek), úgy a tószegi őstelep eredete is a csiszolt kőkorbba nyulik vissza. Legelső rétegeiből kizárólag neolitikus tárgyak: tipikus kő és csonteszközök, ezeknek megfelelő keramikai készítmények, valamint a hullámetkezés emlékei: zsugorított csontvázak jönnek felszínre. Még a középső rétegekben is a kőkorszakot jellemző mész (kréta) betétes edényeket lelnek. Csak a legelső rétegekben találunk, — még eddig elvétve — tapaszos házfalak omladécai között bronzeszközöket. Az innen kikerült edények alakja, díszítése is eltér a régebbiektől. Sőt a halotthamvasztás terjedő szokása is előtűnik.

Nem lehet feladat, hogy kimerítő jelentést írjak ez igen érdekes és tanulmányos régészeti ásatásról. Hiszen az idei több százra rugó leleteknek is csak egy részét láthattam. Kiküldetésemből folyó kötelességemnek eleget teszek, ha néhány tipikus lelet rajzát, a telep látképét és saját kontár felmérésem után készült kezdetleges térképét az eddig elmondottak kiegyesítségével mellékelem.

Dr. Márton ur annak idejében bizonyosan nagyszabású munkával számolt be e szakszerűen vezetett gazdag ásatásról. Isten segítése föltett szándékában!

Én mindig kedvesen emlékszem vissza a véle Tószegen töltött szép napokra. És hálásan köszönöm a muzeumok és könyvtárak föltelgyelőségének a saját kezdeményezéséből eredett kiküldetést és anyagi támogatást, amely hazánk legnagyobb cölöppitvány őstelepének tanulmányozását nékem lehetővé tette.

Kelt Debreczenben, 1907 okt. 30.

Zoltai Lajos,

Debreczen sz. kir. város muzeumának őre.

A közigazgatási bizottság ülése.

Debreczen város közigazgatási bizottsága csütörtökön délután ülést tartott, melyen a város mult havi közigazgatási állapotairól számoltak be. A szokásos havi jelentésekben kívül érdekesebb tárgya volt az ülésnek a realiskolautcai izraelita imaház bezárásának a kérdése. A több ízben megfellebbezett ügyben a közigazgatási bizottság úgy határozott, hogy a magánimaházat bezáratja.

Másik érdekes tárgya az ülésnek a Bádogy-utcai postahivatal felállításra.

Jelen voltak Weszprémy Zoltán főispán elnökelete alatt Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző, dr. Magoss György tiszti főügyész, dr. Tüdös Kálmán főorvos, Király Gyula, Szabó Kálmán, Bészler Károly tanácsnok, Faust Elek pénzügyigazgató, Latinovics Mihály államépítészeti főmérnök, Csánky Viktor kir. tanfelügyelő, dr. Tüdös János, Juhász Ignác, Somogyi Pál, dr. Kocsár Gábor, dr. Balkányi Miklós, dr. Fejér Ferenc, Varga Károly tb. tanácsnok, Aczél Géza főmérnök.

A polgármester jelentése.

Először a polgármesteri jelentést terjesztették elő, melynek fontosabb részletei a következők:

Letartóztatott a rendőrség a mult hónapban 5, kihágásért 204 egyént, a városból eltoloncoltak 26, a városon keresztül toloncoltak 52, kényszerutalvással kiutasítottak 17 egyént. A rendőrkapitányság 28 iparosengedélyt adott ki, amelyekért 280 korona folyt be iparkottási célokra, kiadtak még 113 munkakönyvet. A katonai létszám a következő volt: közhadseregbeli 1623 ember, 504 ló; honvédségi 1284 ember, 433 ló. Beszállásoltak 2 tábornokot, 10 törzstisztet és 14 tisztet. A nyúlasi barakkokban november hó folyamán 300 honvéd pörtartalékost szállásoltak el.

Főorvosi jelentés.

Az egészségügyi viszonyok november hónapban rosszabbodtak. A tifusz csökkent, ellenben a kanyaró és a vörheny szaporodott, a torokgyík és számarhurut szörványosan fordult elő. Tífuszban 6, vörhenyben és torokgyíkban 2—2 haláleset fordult elő. A piac vizsgálatot és egyéb egészségügyi intézkedéseket pontosan eszközölték. A hatóság elköszött 8 és fél kilo romlott borjuhut, 1 kosár paradicsomot, két kosár tojást, egy egész dögdísznóhut. Több fejlejtés történt hamis mérlegek és kávéházak tisztatlansága miatt.

A mult havi népesedés.

Született a mult hóban ref. 86 fiu és 82 leány, róm. kath. 21 fiu, 17 leány, gör. kath. 3 fiu, 3 leány, gör. kel. 1 fiu, ág. ev. 2 fiu, izr. 7 fiu, 6 leány. Összesen: 120 fiu, 108 leány.

Elhalt a mult hóban ref. 61 férfi, 78 nő, róm. kath. 19 férfi, 14 nő, gör. kath. 4 férfi, 3 nő, ág. ev. 3 férfi, izr. 6 férfi 3 nő.

A természetes szaporodás száma 67. Fontosabb halálok a következők: tüdővész 17 esetben, hevenyfertőző betegségek 10, rák 9, göröcsök 7, béluhurut 3 esetben. Vetelés 10 esetben történt.

Házasságra lépett 105 pár, ebből ref. 64, r. kath. 7, izr. 4, vegyes vallású 30 pár.

Debreczen közkörházának betegforgalma a következő volt: novemberre ájtott 288 beteg, felvettek a hó folyamán 298, kibocsátottak 301 beteget. Meghalt 16, maradt decemberre 269 beteg.

A mentőket 60 esetben vették igénybe, a hatóság 32, magánosok 18 alkalommal.

A kerületi orvosok 167 fekvő és 374 fenjáró szegény beteget gyógykezelték.

Tanügyi viszonyok.

Debreczen város mult havi tanügyi viszonyairól Csánky Viktor kir. tanfelügyelő a következő jelentést terjesztett elő:

A közoktatásügyi miniszter a debreczeni máv. munkástelepi állami népiskolának ingyen taneszközöket, a debreczeni községi gazdasági iskolának pedig állattenyésztési szemléltető ábrákat és varrógep beszerzésére 160 koronát engedélyezett. A közoktatásügyi kormány a paci és a nagytserei tanjai iskolai tanító állásokra kihirdette a pályázatot

A polgármester a Csápo-utcai reform. iskola egy tantermét járvány miatt bezáratta. A tanjai iskolákba befejezödték a beiratások, a belső óhatiba 74 mindennapi, 21 ismétlő, a ondódiaba 92 mindennapi tankötelest irtak be. Az országos tanítói árvaházban 89 fiu, 82 leányt nevelnek.

Az adóprés működése.

Egyenes adóban 306,199 korona, hadmentességi díjban 559 korona, bélyegjövédékben 128,388 korona, jogilletékben 45,713 korona, díjövédékben 1589 korona, dohányjövédékben a vármegye fogyasztásával együtt 177,060 korona, határvámjövédékben 24,538 korona, fogyasztási és italaóban 25,110 korona folyt be. A mult év októberéhez képest 156,925 koronával fizetett Debreczen népe több adót. A pénzügyigazgató 15, a pénzügyminiszter 44 esetben adott fizetési halasztást.

Ezután felelőbeszési ügyek kerültek eldöntés alá.

Igy határozott a bizottság a realiskola-utcai magánimaház ügyében. Ezt a magánimaházat a tanács bezárni rendelte, ami ellen az érdekeltek felelőbesztek. A közigazgatási bizottság helybenhagyta a tanács intézkedését.

A káromkodás népünknel.

Nem egyszer irtunk már népünk gyalázatos szokásáról, megrögzött bünéről: a káromkodásról

Es tapasztalatunk révén hittel állítjuk, hogy káromkodóbb, mosdatlanabb száju köznép nincs egész Magyarországon, mint a debreczeni.

Káromkodás, durva szitok az ébredése, ez az esti imádsága!

Ha jól megy dolga, örömben káromkodik, ha az élet keserőségei omlanak rá, bánatában áll harcban az égiekkel

Még az enyelgése sincs káromkodás nélkül és sokszor csak a templom küszöbén hal el ajkán annak az Istennek a káromlása, akinek házába lép imádkozni

Ebből a rút szokásából támad aztán durvallelkűsége, mely valóságosan gázol embertársainak tisztességébe.

Káromkodik az utcán, otthon a gyerekei közepett, unalmas óráiban és munkája közepett egyaránt. És bántja az Isten oly éktelen szitkokkal, hogy szinte ökölbe szorul a kezünk, halva a megvadult ember piszkos kifakadásait.

Az embertől aztán eltanulja a gyalázatos káromkodást, fajtalan beszédet, éktelen átkozódást az asszony és a gyerek. És hitvány lelküknek rongyait szétszórják az utcákon, a köztereken,

nem törődve a tisztességes emberek botránkozatásával és az ártatlan gyermeki szívek megfertőzésével.

Még a legsivárabb lelkű ember is elgondolkodik azon a mélységes sülyedésen, hova köznépünk jutott. A jó érzésű járókelők pirulva mennek az utcákon halva azokat a gyalázatos beszédeket, melyeket a nap minden órájában özönével hallhatnak.

Es esodálatos, hogy ezt a fekélyt nem lehet kiirtani. Már pedig városunk jó hírneve okvetlenül megköveteli, hogy ezeken a tarthatatlan állapotokon valamiképpen segítsünk.

Mert Budapest nagy város és a nagy kultura mellett szemetet is tudálunk ott bőven. Kétes alakok suhannak el mellettünk, a nyomortól és büntől elborult embereket látunk uton-utfélen, de ezredrésznyi káromkodást sem hallani ott, mint nálunk csak egy vasárnap délután a piac-utcai aszfalton.

Ez az oka aztán, hogy akinek sürgős dolga nincs, az ugyan nem mozdul ki sétálni vasárnapokon. Harsog ilyenkor az utca a triviális beszédektől, az égbekiáltó káromkodásoktól, arcpirító megjegyzésektől és a néphumornak esufolt galád moskolódásoktól. Elmondhatjuk, hogy a falu kutjánál tisztességesebben viseli magát a község apraja-nagyja, mint nálunk a vasárnapi vegyes publikum.

Es fájdalom! ennek a gyalázatos szokásnak a gyökere már belerészkedett a népek természetébe. Szép szóval ezt orvosolni többé nem lehet. Éles késsel kell kivágni ezt a fekélyt és radikális eszközökkel kell visszavezetni népünket a becsületes viselkedés útjára.

A rendőrség legyen szigorú és ha kell, kiméletlen az utcai botránghősökkel szemben. Fogja nyakon a káromkodót és zárassa le kiméletlenül és a hatóság sújtsa érzékeny pénzbírsággal. Ha már nem szabad az ilyen sehonnaira huszonötöt veretni, legalább a hüvőrsre kell tenni, vagy amitől legjobban fél: pénzbírsággal sújtani. Aztán egy uj, szelidebb erkölcsű nemzedéket kell nevelni. Ez a nevelés kezdődjék a szülői háznál és folytassa, erősítse azt a templom és az iskola. Lelkészek és tanítók szent kötelessége lenyesegetni a gyermek lelkén rügyező fáttyuhajlásokat. Erkölsre, tisztas beszédre kell tanítani az ifjúságot, templomi beszédekben a felnötteket. A templomban ne fejtessük a dogmákat, ne bizonyítsuk az Isten létét, hiszen talán a népek erei jobban és erősebb hittel hiszik ezeket a nagy igazságokat, mint sokan, akik felfuvalkodottságukban tagadnak mindent, ami természetfölötti.

Több gondot a népnevelésre és kevesebbet a politikára. A gyermek lelkébe pedig ne csak a tudás magvát vessük el, hanem erkölsre is tanítsuk őket.

Es akkor kevesebb lesz a mosdatlan száju ember, tisztább nemcsak az utca, hanem az emberek lelke is.

M. kir. posta- és távírdigazgatóság Nagyvárad.

42.980—907.

Figyelmeztetés

a postai csomagok célszerű csomagolása, helyes címzése stb. tárgyában.

A karácsonyi és újvi rendkívüli csomagforgalom ideje alatt a küldeményeknek késedelem nélkül való kezelése csak úgy biztosítható, ha a közönség a csomagolásra és címzésre vonatkozó postai szabályokat betartja.

Különösen szem előtt tartandók a következők:

1. Pénzt, ékszerszám más tárgyakkal egybe csomagolni nem szabad.

2. Csomagolásra falada, vesszőből font kosár, viaszos vagy tiszta közönséges vászon, kisebb értékű és csekélyebb súlyú tárgyakkal pedig erős csomagoló papír használandó.

Vászon vagy papírburkolattal bíró csomagokat gőb nélküli zsineggel többszörösen és jó szorosán át kell kötni, a zsineg keresztelési pontjain pedig pecsétviaszszal le kell zárni.

A pecsételéskor vésett pecsétnyomó használandó.

3. A címzésnél a címzett vezeték- és utónevének, vagy más megkülönböztető jelzésnek (pl. ifjabb, idősb, özvegy stb.), továbbá a címzett polgári állásának vagy foglalkozásának és lakóhelyének pontos kitételére kiváló gond fordítandó; a Budapestre és Bécsbe szülő küldemények címzeteiben ezenkívül a kerület, utca, házszám, emelet- és ajtó-jelzés stb. kitéendő.

A rendeltetési hely tisztes jelzése (vármegye) s ha ott-posta nincs, az utolsó posta pontos és olvasható feljegyzése különösen szükséges.

4. A címet magára a burkolatra kell írni, de ha ez nem lehetséges, úgy a cím fatáblácskára, bőrdarabra vagy erős lemezpapírra irandó, melyet tartósan a csomaghoz kell kötni és erősíteni.

A papírlapra irt címetek mindig egész terjedelmében kell a burkolatra felragasztani.

Felette kívánatos, hogy a feladó nevét és lakását, továbbá a címirat összes adatait feltüntető papírlap legyen magában a csomagban is elhelyezve arra az esetre, hogyha a burkolaton levő címirat leesné, elveszne, vagy pedig olvashatlanná válnék, a küldemény bizottsági felbontása után a jelzett papírlapról leolvasható cím alapján a csomagot mégis kézbesíteni lehessen.

Kívánatos továbbá, hogy a feladó saját nevét és lakását a csomagban levő címirat felső részén is kitüntesse.

5. A személyszállító vonatok rendszeres közlekedésének biztosítása céljából folyó évi december 19-től 24-ig a postai csomagok nagyobb részét a vasúti fővonalakon nem a rendszeres mozdópóztákkal, hanem gyorstehervonatokban rendszerezett külön csomagszállító menetekkel szállítjuk. Ezen körülmény a csomagok szállításában némi késleltetést idéz elő. Hogy a rendszerint alkalmi ajándéktárgyakat tartalmazó postai csomagok mégis idejében rendeltetési helyükre szállíthatók legyenek, kívánatos, hogy a közönség a csomagokat ne az utolsó napon, hanem egy-két nappal előbb adja fel.

6. A csomagok tartalmát úgy a címíraton, mint a szállítólevélen szabatosan és részletesen kell jelezni.

Budapestre és Bécsbe szülő élelmiszereket, illetve fogyasztási adó alá eső tárgyakat (hushemű, szeszes italok stb.) tartalmazó csomagok címzeteire, nemkülönben az ilyen csomaghoz tartozó szállítóleveleken a tartalom minőség és mennyiség szerint kiírandó (pl. szalonna 2 kgr., egy pulyka 3 kgr., 2 liter bor stb.).

A tartalom ily részletes megjelölése a fogyasztási adó kivetése szempontjából szükséges és a gyors kézbesítést lényegesen előmozdítja.

Nagyvárad, 1907 november hó.

Siket Traján, s. k.

A gazda teendői december hóban.

Szántóföld, rét. E hónapban a trágyahordás a főteendő s kivált ha jó szánu van; igyekezni kell a kedvező alkalmat kihasználni. Ha az idő enyhe, néha még a téli ugarlás is folytatható. Ha a hó vastagon fekszik a vetésen, s közben bedőlött napos idő következtében a tetető megjegesedett, — ami a levegő behatolását meggátolja, — akkor nagyon tanácsos azt sertesnyájjal, vagy könnyű fogással megjárítani. Mert különben a léghatán burok alatt tavaszra kiválik a vetés, kivált ha kövér és sűrű. A megjárás összezúván a levegőt elzáró jégburkot nem fűthetünk a kipállástól.

A réten a haszontalan bokrok, tuskók irtása folytatható, nemkülönben az összegyűjtött hamunak, pernyének trágyával való kiszórása is, mert a fehér havon jól meglátszik a kiszört hamu, tehát igen egyenletesen dolgozhatunk. Másrészt a szél se fogja a hamut elhordani, mely majd az olvadó hóval szépen lejár a növényekhez.

Isztálló. Óvni kell az állatokat a meghűléstől, de azért az isztálló rendszeres szellőztetése alkalmas időben el ne maradjon. Hiszen sok bajnak a romlott levegőjű, rossz ajtókkal, ablakokkal ellátott hideg isztálló az oka, amiről azonban sok felületes gazdának sejtelme sincs. A vemhes állatok különös figyelmet kívánnak. Ezekre nézve ugyanis nagyon veszedelmes lehet a fagyos répa, nemkülönben a nagyon hideg víz is, ami könnyen gyomororvulást és elvetélest okozhat. Az almázás is, a lehető legelőbb legyen. Rövid időre mindennap ki kell a jóságot az isztállóból bocsajítani, ami csak nagyon zord időben maradhat el. A kúthoz vezető utat csuszós, jeges időben be kell szalmával vagy homokkal hinteni, hogy a jóság el ne essék. A vemhes kancák és csikók takarmányozására, nagy gond fordítandó. A tinók járomba tenítését, valamint a csikók hámba szoktatását is meg kell kezdeni.

A meddő juhokat, ürünyját néhány óráig ki lehet a vetésekre venni, ha ugyanis fagyos a talaj, természetesen ügyelve arra, hogy a nyáj egy helyen huzamosabban meg ne terüljön. A sertesek különösen megkivánják a jó meleg által s a bő almázást. A hideg elő rendkívül meganyarja a órást, amit csak soká hever ki, vagy előbb-utóbb bele is pusztul. A malacokat már kéthetes koruktól fogva kezdjük árpára vagy zabra szoktatni, négyhetes koruktól fogva azonban az árpa egy részét kukoricával is lehet pótolni. A malacoknak annyi takarmányt kell adni, amennyit elfogyasztanak, ami a hatheteseknél száz darabjára 30—35 literre megy s folyvást emelkedik lassanként úgy, hogy 12 hetes korukban már 80 liter körül fogyasztanak.

Baromfi. Fődjög e hónapban a baromfiakat, de kivált a tyúkokat a nagy hidegek ellen védeni, mely eősből kemény időben támogassuk be az ajtókat kukorica- vagy zsuptkévékkel. Inni is enyhős vizet adjunk nekik, rendkívüli hidegben pedig ki se bocsássuk őket, az őjüket azonban gyakran kitisztítjuk s polyvával kevert ocsut adjunk be nekik, hogy kapargálhasanak. Egyszerű és jónak bizonyult mód az a tyúkól felmelegítése, ha az elő földjét jó vastagon szalmás trágyával töltil fel s azt letaposkál, tetül szalmát vagy polyvát hintvén. A trágya természetesen erjedésbe jöven sok meleget fejleszt és

az ól levegőjét enyhévé teszi. Ez esetben azonban enyhébb időben a szellőztetésről sem szabad megfeledkezni.

Szőlő és pince. Ha alkalmas az idő, a rigolirozás folytatható, nemkülönben a trágyahordás is A karókészítésre is ráérünk most. Az új borokat most már rendszeren mind fel lehet tölteni. Nagy hidegben a pinceablakokat be kell rakni szalmastrágyával.

Méhes. Most egyéb teendő nincs, mint a méhek háborítatlan nyugalma fölött örködni. Szükséges a méhest gyakran meglátogatni; nem történt-e valami baj? Különösen hófúvások után nem tömődtek-e be a röplyukak. A méhesbe azonban mindig csendesen, óvatosan, zörgés nélkül menjünk. Néha a cinkek s egyéb madarak is zavarják a méhest, tehát az ellen is meg kell a szükséges óvintézkedést tenni.

Épületek és udvar. Különösen gondunk legyen a kazlakra, boglyákra, melyeket ilyenkor a varjuk, verebek megszoktak dibolni s utat nyitnak a hóolvadás és esővíz behatolásának. A jégvermek megtöltéséről már most lehet gondoskodni.

Védekezés a fa- és széndrágaság ellen.

— **Allítunk gázkályhákat.**

A városban egyeből sem beszélnek most, csak a drágaságról. És valóban, szomoruan aktuális lett ez a téma, mert maholnap a megélhetés valóban művészet lesz. Nemcsak a köztől jövedelmű ember él nehéz gondok között, hanem a módosabbak is feljajdulnak a nagy drágaság láttára. Az élelmi szerek tíz év alatt 63%-kal emelkedtek, de magasra nőttek az élvezeti cikkek is, valamint mindaz, ami a kereskedelembe és iparban előfordul.

Az emberek védekezni próbálnak a drágaság ellen. Keresve kutatják a megélhetés könnyebb módját. Amott szövetkezeteket alapítanak, emitt közös konyhát építenek, sőt egyes városok, mint Budapest, Kecskemét, Temevár, Selmecezbánya, minden lehető elkövetnek, hogy lakosaiknak valamely kedvezményt nyújtsanak.

A jelenlegi állapotok annál leverőbbek, mert jön a tél. Azok a tudósok, akik a csillagokból olvassák ki a jövőt, azzal biztatnak ugyan, hogy a ránk jövő tél nem lesz olyan szigorú, mint a tavalyi, ez azonban oly vigasztalás, amelynek nyomában csalódás is jöhet. De bármily tél következik is reánk, annyi bizonyos, hogy fűtőanyagra szükségünk lesz. Ezen szükségletünket azonban az idén drága pénzen fogjuk beszerezni. A fa ára emelkedőben van és biztosra vehetjük, hogy egy ölfá a behozatallal és felvágással legalább is 44—46 koronába fog kerülni. Csak öt ölet véve fel egy közepes háztartáshoz, a fűtőanyag a legtöbb ember zsebéből ki fog venni 220—230 koronát, melyet ha felosztunk hat órára a késő őszt, tél és kora tavasz tartamára, havonként 36—38 koronába fog kerülni a fűtés, pedig öt öf fa a mi bérelt lakásaink mesésen rossz kályhaszerkezete és kéményrendszere szerint, magyaron szólva, meg se kottyan.

De nemcsak a fa, hanem a szén ára is emelkedik, de meg szénen csakis az erre berendezett kályhákban lehet fűteni; nem is szólva arról, hogy néha napokon át sem lehet szénat kapni, mint az tavalyi é megesezt, a fafuvaroztatás és

favágás pedig oly sok költséggel és bosszúsággal jár, hogy egy csöppet sem csodálkozunk, ha sokan nagy aggodalommal néznek a tél elé.

Legokosabban cselekszünk akkor, ha **gázkályhák**kal szereljük fel lakásunkat. Ez esetben nem kell bajlódnunk a fa és szén beszerzésével, nem bosszantanak bennünket a favágók horribilis követelései, nem piszkoljuk el lakásunkat szénporral és egyenletes melegségben tarthatjuk szobáinkat. És mindezen előnyök szemben egy fillérral se kerül többbe a gázfűtés és nem is veszedelmes, mert ha esetleg gázömlés történnék, a kémény a mérges gázt kihuzza.

Debreczen sz. kir. város világítási vállalata teljesen be van rendezve gázkályhákra és azok beállítására. Olcsó árban élvezeg minden munkát és az általa szállított gázkályhák nemcsak célszerűek, hanem csinosak és ékesítik a szobát. Kiki beszerezhet magának olcsóbb, vagy drágább gázkályhákat, a legolcsóbb éppen úgy melegít, mint a legdrágább. Estélnként vagy alkonyatkor bevilágítja díszkrét fényével az egész szobát és vissza viszi gondolatunkat a régi időbe, mikor nagyapánk házánd kandallóban robogott az akkor olcsó hasábbfa. Így tehát a célszerűséghez még egy kevés poézis is járul, emlékezz a multra, mikor olcsóbb és jobb világot éltünk.

Nem ajánlhatjuk eléggé olvasóink figyelmébe a gázkályhák beszerzését, sok bosszúságtól lesz az megkímélve, aki szakít az előítéletekkel és a fűtés eme modern eszköztől vízi házába. Emellett egy fillérral sem fog fűtésre többet költeni, mintha drágán veszi a fát és a szobát, falakat puszító, a tüdőre pedig ártalmas szénét. Mérsékelheti a szoba levegőjét tetszése szerint, nem kell órákig várnia, míg a kályha és szoba felmelegszik, hanem pár perc múlva barátságos meleget várászholt lakásába és csak akkor gyújtja fel a lángokat, mikor azokra éppen szüksége van.

A gázkályhák beállítása szintén egyik védekezési mód lévén a drága fa- és szénárak ellen, melegen ajánljuk olvasóinknak és a város községének ezen célszerű és olcsó fűtési eszköz beszerzését.

Debreczen sz. kir. város világítási vállalata a hozzá érkező megkereséseket és megrendeléseket készséggel elintézi, illetve teljesíti olcsón és szakszerűen. **K. Á.**

Hirek.

— **Mi volt a mostani postaépület helyén.** Olvasóink a helyi lapokból bizonyára tudják, hogy városunkban terve van véve egy posta- és pénzügyi palota felállítására. Tárgyalások is folynak már a művek létesítésére, az így azonban még sok megbeszélést és a várostól bizonyára áldozatot is kívánnak annak idején.

Nem érdektelen itt, ezen tervekkel kapcsolatban megemlíteni, hogy a város 1856-ban a mostani postaépületet az államnak adta zsendárkaszárnya céljaira. A levéltárban őrzött szerződés szerint a szerződő felek: voltak a helytartótanács képvisletében Reviczky Menyhért, a város képvisletében pedig Csorba János polgármester. Debreczen város a szerződés szerint a Piac-utcai 2142. sz. ház-

telket (az úgynevezett Baranyi-házat), mely 20,000 forintra volt becsülve, átadta a zsanárság részére kaszárnyának, oly feltétellel, hogy az úgynevezett házatani földje a város tulajdoná maradjon és ha a város idősk múltával vissza öhajja venni ezen telket, ez jogában fog állani, de tartozik egy alkalmas épületet adni cserébe, habár nem is egy előkelő és forgalmas helyen, mint ahol a Baranyi-ház áll. A helytartótanács, valamint a város a szerződést aláírták és a zsanárság elfogadta a nevezett épületet, mely most a kincstár tulajdona.

Most csak ennyit akarunk a ház történetére megjegyezni. Legközelebb emondjuk a Baranyi-ház további sorsát és nem kételkedünk, hogy az általunk felhozandó okmányok siettetni fogják a posta- és pénzügyi palota kérdésének megoldását.

Gyógyszertár megnyitása. Arany S. Árpád f. hónap 5-én megnyitotta új gyógyszerárát a Külsővásár-tér 7. sz. alatt.

Hírek a városi muzeumból. Debreczen város muzeuma közelebb igen érdekes a archaeologiai szempontból becses bronzkori tárgyakkal gyarapodott vétel útján, a föld tulajdonosa pedig a leletből öt illető részről muzeumunk javára önként lemondott. A kincset Debreczen szomszédságában találták földforgatáskor. Áll pedig a depon lelet egy pronzkardból, mely pengéjének szokatlanul gazdag díszítése és markolatának romboid idomu záródása által általános feltűnést fog kelteni az archaeologusok között; továbbá egy hasonló módon és ízléssel díszített korongos harcféjszéből, amely a híres gaulai fejszékkel rokon; egy másik ugyanilyen, de díszítetlen harcféjszéből; egy szintén ritka alaku szépen cifrázott fejszéből és még nyolc darab különféle nagyságu egyszerű harci csákányból. Mind a 12 darab teljesen ép. — Tegnap kedves látogatók voltak a muzeumnak. A ref. felsőbb leányiskola II. osztálya Rácz Erzsébet tanárnő vezetése alatt nézte meg a muzeumot, ahol a muzeum őrje kalauzolta őket s magyarázta meg a legnevezetesebb muzeumi tárgyakat. A városi muzeum elkészült a Mélius Péter sírja keresését ismertető jelentéssel s azt tegnap megküldötte a város és egyház által alakított bizottság tagjainak. A jelentés nem elégszik meg a fellásott sírok és talált régiségek leírásával, hanem kimerítő történetét adja a Mélius halála 300-ik évfordulója-kor, 1873-ban idevonatkozólag megindult mozgalomnak s kritikailag foglalkozik mindama történelmi nehézség kérdésekkel, amelyeket Révész Imre Mélius és társa sírhelyét illetőleg a Figyelmeztető 1875. évi folyamában felvetett, de amelynek megfajtására azóta mind máig senki sem gondolt. A muzeum jelentése, amelyhez több magyarító rajz s térkép van mellékelve, még csak a magán levéltárból való tégregibb térképek után is, e kérdésekre is megfelel.

Olvasunk-e az ágyban? Az ágyban való olvasás, az egy angol orvos, tulajdonképpen az egészség fényűzése, csak úgy, mint a hideg fürdő reggel. Van, aki elég egészséges, hogy megtehessen, de ha tuzot vele az ember, könnyen meg is árt. Sok ember erősen ijogatos lefekvés idején, idege feszült, gondolatai egymást kergetik s ha mindjárt elotlja a gyertyát, nagyon sokáig nem tud aludni a sötétben. Az ilyen embert egy félóra ágyban való olvasás némileg lecsillapítja, sőt gyakran valóságos jótétemény is ez az idegeire. Nem za-

bad azonban sokáig olvasni s az olvasás ideje alatt kellő és helyes irányból jövő világosság legyen.

— **Németh András gyászja.** Mélységes csapás érte Németh András városi bizottsági tagot, az Arany Bika bérlojét. A Gondviselés elszólította mellőle lelkének felét, bőséges, gondos élettársát. A jó asszony, ki családjának élt, napestig fáradozott, hogy megossza és megkönnyítse férjének gondjait. Áldott lelkü, meleg szívü asszony volt, lötevéje a szegényeknek, pártfogója minden szétnek és nemeknek. Amely szorgalommal intézte házának dolgait, épp oly szeretettel csüggyött nemcsak édes gyermekén, hanem azokon is, kik az ő szive közelében találtak fel második édes anyjukat. Egész élete a nagy kötelességek teljesítéséből állott, nem engedett magának pihenést. Ezer gondja közepett azonban megőrizte lelkének üdeségét, jó kedélyét. Kedves modoru, szép műveltségü urasszony volt, aki bár tehette volna, sohasem pihent, lankadást nem ismerő buzgalommal épitelve a családi boldogság erős várát. Múltán könyezeltek ravatalánál őt szerető és megbecsülő férje és gyermekei. Veszteségüket az első pillanatban nem pótolhatja semmi és csakis a megboldogult tisztelőitől jövő igaz részvétel adhat némi vigasztalást szivebükre.

A megboldogult temetése nagy részvét mellett ment végbe folyó hó 4-ikén, a katolikus egyház gyászpompájával. Szebbnél-szebb koszoruk borították a ravatalt és városunk nagy közönsége igaz részvételt bucsuzott el az elhunyt jó asszonytól, ki hivatását mint anya és feleség nemesen töltötte be.

Az Ur kegyelme legyen vigasztaló az ő itt hagyott szereteti részére, míg a megboldogult találja fel hitének jutalmát, a boldogság nyugalmat ott a tulvilágban. Áldás emlékeztetére!

Magasan vezetett villany-sodronyok vesszéidei elszakadások. Már több ízben nagy szerencsétlenséget okozott a magasan vezetett villany-drótok elszakadása. A felgő drót-huzal há esetleg embert vagy állatot megérintett, nemcsak veszedelmes égési sebet, hanem halált is okozott. Ott pedig, ahol telefon-drótokra esett, a nagy villanyáram a vékonyabb vezetéket és magát a telefon gépeket tette tönkre. Ezeknek a veszedelmekkel elhárítására Gould mérnök igen egyszerű szerkezeti védőkészüléket szerkesztett, míáltal az elszakadt dróthuzal nem okozhat szerencsétlenséget. A védőkészüléket két karja van, amelyek kampósan végződnek. Ha a védőkészüléket a villany-drótokat tartó oszlopra erősítik és a kifeszített huzalt horgos végükkel belekapcsolják, akkor bárhol el is szakad a drót rögtön leesik, de abban a pillanatban villanyáramtól kikapcsolódik és minden veszedelme nélkül érinthet meg. Hogy a biztonsági készülék meg ne rozsdásodjék, horgai be vannak aranyozva, míáltal a villanyáram vezetésében semmi fennakadás nem történhetik. A muzeumi villanyos vaspályák a Gould-féle biztonsági készülékekkel szereltek fel áramvezető magas huzaljaikat és azóta nem is fordul elő drótszakadási szerencsétlenség.

A fővárosi tisztviselői új nyugdíjszabályzata. Rényi Dezső fővárosi tanácsnok most készült el a fővárosi tisztviselők nyugdíjszabályzatát módosított tervezettel, amelyet hétfőn terjesztett be a tanácshoz. A tervezet úgy a közigazgatási, mint a közoktatási személyzet ellátási ügyeit feleleli. Legfontosabb intézkedése a nyugdíjalap kérdésének a megoldása, mert enélkül a szabályzat revíziója keresztülvihető. A nyugdíjalap ma 7 millió

